

НЕОБХІДНІСТЬ ДОТРИМАННЯ НОРМ МОВНОГО ЕТИКЕТУ У ФАХОВОМУ СПІЛКУВАННІ

Шостак А. Р.

Науковий керівник – ст. викладач Сергієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(6116, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (057)702-14-98)

This work is devoted to the consideration of the issue of language etiquette in professional communication. Also, the question of observance of linguistic norms and the appropriateness of using language means in the speech of a separate professional branch. After all, Every educated person should work on the development of his own language of culture, and especially this applies to specialists who must avoid linguistic mistakes in their field of activity.

Уявити спілкування в діловій сфері без дотримання норм етикету просто неможливо. Сьогодні вимагає від фахівці знання не тільки норм поведінки, а й норм спілкування, зокрема мовленнєвого етикету. Мовний етикет – це сукупність мовних засобів, які регулюють нашу поведінку в процесі спілкування. Ділова розмова має бути ввічливою, статечною, пристойною, а самі комуніканти мають виявляти один до одного уважність і чемність. Формування високого мовного етикету є невід’ємною ознакою загальнолюдської культури, зокрема для фахівця. Мета нашої роботи з’ясувати необхідність дотримання норм етикету під час ділового спілкування. Актуальність зумовлена швидким темпом ділових стосунків, необхідністю встановлення великої кількості ділових контактів. Проблема етикету, дотримання мовного етикету неодноразово підіймалась мовознавцями.

Фаховий мовний етикет, розглядає питання дотримання мовних норм і доречності вживання засобів мови в мовленні окремої фахової галузі. Кожна освічена людина має працювати над розвитком своєї культури мовлення, а особливо це стосується спеціалістів, які повинні не допускати мовних помилок у своїй сфері діяльності. Головне призначення етикету, в тому числі й мовленнєвого, – встановлення сприятливого контакту між людьми, регулювання їх взаємин на основі принципу ввічливості.

Структуру мовного етикету визначають такі основні елементи комунікативних ситуацій, які властиві всім мовцям: *звертання, привітання, прощання, вибачення, подяка тощо*. Названі елементи мовного етикету покликані продемонструвати ввічливість опонентів, налаштувати на діловий лад спілкування. Дотримуючись правил мовного етикету, ми «передусім засвідчуємо свою вихильість, шану і уважність до співрозмовника, привітність, приязнь, доброзичливість, делікатність, тобто риси, віддавна притаманні нашому народові».

Спробуємо зазначити основні правила мовленнєвого етикету:

1. Привітання. Маємо дотримуватись порядку привітань, вітань за руку, пам'ятати про пріоритет (старший перед молодшим, вищий за посадою перед нижчим, чоловік перед жінкою).

2. Мовленнєвий етикет привітань. Вранці використовуємо мовну формулу «Доброго ранку!», вдень – «Добрий день!», ввечорі – «Добрий вечір!».

3. Етикет прощань вимагає використовувати побажальний елемент, сподівання на подальшу співпрацю.

Етикет фахового мовлення – один із найважливіших складників професійної культури фахівця, який забезпечує його конкурентоспроможність на сучасному та майбутньому ринку праці, дозволяє вирішувати виробничі проблеми, спираючись на уміння спілкуватись і співпрацювати з різними людьми. Це система комунікативних норм, знань, умінь і цінностей, яка реалізується у процесі міжсуб'єктної взаємодії фахівців і є фактором, що супроводжує його професійну діяльність у виробничій сфері й зумовлює її фахово-комунікативну спрямованість.

Якщо ж володітиме мовним етикетом, то про нього казатимуть, що це людина розвинутого інтелекту і високої загальної культури. Тому кожен спеціаліст має привчати себе слідувати за тим, чи дотримується він правил усного та писемного мовлення (правильне наголошування, інтонування, слововживання, будова речень, діалогу, тексту). Процес формування фахового етикету передбачає, насамперед, високий рівень національної мовної свідомості індивідів, їх дбайливе ставлення до рідного слова, усвідомлення його значення для розвитку інтелектуальної й емоціональної культури нації.

Отже, знання основних принципів сучасного мовного етикету дозволяє фахівцю досить впевнено вести себе в ситуаціях ділового спілкування, не здійснювати тих помилок, які перешкоджають встановленню і підтримці нормальних ділових відносин, викликають сумнів у його вихованості. Звичайно, одного лише знання правил етикету недостатньо, потрібно природно і невимушено слідувати їм у діловій взаємодії. Постійна тренування, шліфування хороших манер доведе їх до автоматизму, коли вже не потрібно буде замислюватися про те, що говорити і як поводитися. Недарма кажуть, що вихована людина – не той, хто довго думав, перш ніж вчинити правильно, а той, хто інакше вчинити не міг.

Література

1. Етика ділового спілкування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://banauka.ru/1904.html>